

Datum: 12.12.2024.

Broj: 02-06-1021

TI BiH: BORBA PROTIV KORUPCIJE SVJESNO OPSTRUISANA – PRIORITY VLASTI JE ZADRŽAVANJE KONTROLE NAD INSTITUCIJAMA

Sarajevo, 12. decembar 2024. godine – Bosna i Hercegovina još uvijek nije postigla značajan napredak u borbi protiv korupcije, koja ostaje ozbiljan problem i zahtijeva intenzivnije napore za ostvarivanje dosljednih rezultata u suzbijanju korupcije. Neusklađenost zakonskog okvira u ključnim oblastima unutar BiH nastavlja da sprječava borbu protiv korupcije.

Pravni okvir za sprječavanje korupcije je i dalje nepotpun, dok usvojeni antikorupcijski zakoni nisu dosljedno i efikasno provedeni, a ključni mehanizmi i tijela za sprječavanje i borbu protiv korupcije na različitim nivoima ostaju fragmentirani i nekoordinisani.

Iako građani Bosne i Hercegovine očekuju rezultate u borbi protiv korupcije, posebno korupcije na visokom nivou, nacrti važnih zakona godinama čekaju na usvajanje, a vlasti u BiH pokazuju malo volje za uspostavljanje nezavisnih i efikasnih institucija za njihovu provedbu. Ovo su bile teme konferencije "Jačanje integriteta i odgovornosti u borbi protiv korupcije u BiH".

„Borba protiv korupcije ključna je prvenstveno za Bosnu i Hercegovinu i njene građane. Jednako tako nema ni napretka ka članstvu u EU bez iskoraka u oblasti u vladavine prava. Uprkos napretku u usvojenim strategijama i istragama, i dalje je ozbiljan problem mali broj pravosnažnih presuda u predmetima korupcije na visokom nivou. Institucionalne reforme, profesionalizacija antikorupcijskih tijela i naponi na harmonizaciji su ključni za održive rezultate. EU nastavlja podržavati napore BiH u jačanju vladavine prava i borbi protiv korupcije”, istakla je Aurelie Valtat, šefica Sekcije za evropske integracije, politička i ekonomska pitanja pri Delegaciji EU u BiH

"Korupcija ostaje jedna od najvećih prijetnji napretku Bosne i Hercegovine. Međutim, korupcija nije neizbježna komponenta upravljanja; protiv nje se može boriti pravilnim strategijama, politikama i liderstvom. Današnje odluke oblikovaće budućnost narednih generacija, te je od izuzetne važnosti da se donose s najvišim etičkim standardima. Zajedno s našim partnerom Transparency Internationalom, Švedska podržava Bosnu i Hercegovinu u izgradnji saveza, razmjeni najboljih praksi, usklađivanju antikorupcijskih napora te promovisanju transparentnosti i odgovornosti," rekla je ambasadorica Švedske u BiH, H.E. Helena Lagerlöf.

Na konferenciji je posebno ukazano na potrebu uspostavljanja efikasnog sistema za sprječavanje sukoba interesa, u skladu s međunarodnim standardima. Postoje kašnjenja u primjeni zakona na nivou institucija BiH, što znači da sukobi interesa na ovom nivou vlasti ostaju neriješeni. Nije bilo napretka u zakonima na nivou entiteta, pri čemu je situacija najalarmantnija u Federaciji BiH, gdje već više od deset godina ne postoji tijelo odgovorno za odlučivanje o sukobu interesa. Kao posljedica ovoga, više od 230 javnih funkcionera u Federaciji trenutno obavlja višestruke funkcije, koje često predstavljaju

sukob interesa, dok institucije zaključuju ugovore s porodičnim firmama javnih funkcionera ili imenuju članove porodice na ključne pozicije bez odgovornosti ili posljedica. U Republici Srpskoj nedavne izmjene zakona dodatno su oslabile postojeći okvir, dok su veliki propusti u radu nadležne Komisije dodatno naglasile hitnost sveobuhvatnih reformi kako bi se uspostavio dosljedan i efikasan sistema za prevenciju sukoba interesa.

I u drugim oblastima su prepoznate manjkavosti koje, uprkos određenim izmjenama u prethodnom periodu, i dalje ometaju efikasnu prevenciju korupcije. Preduslov za kvalitetne procese donošenja odluka i efikasnu kontrolu rada institucija su unapređenje i usklađivanje zakona o slobodi pristupa informacijama na svim nivoima. Također, neophodno je usvojiti zakon o zaštiti prijavitelaca nepravilnosti u Federaciji BiH, dok je na ostalim nivoima vlasti potrebno ojačati mehanizme za njihovu zaštitu. Time bi se omogućila bolja podrška prijaviocima korupcije i efikasnije otkrivanje nepravilnosti. Nove odredbe Izbornog zakona nisu postigle cilj sprečavanja zloupotrebe javnih resursa, što naglašava potrebu za jačom kontrolom i odgovornošću.

„Dugogodišnji trend pogoršanja stanja korupcije u BiH, pored razarajućih društvenih i ekonomskih posljedica, dovodi i do paralize i disfunkcionalnosti institucionalnog okvira. Takvo stanje ima nesumnjivo i sigurnosne implikacije, čineći zemlju pogodnim tлом za djelovanje organizovanih kriminalnih grupa i različitih ekstremističkih organizacija. Životni standard građana takođe je snažno uslovljen nivoom korupcije, što potvrđuje i podatak da je GDP per capita u BiH tek na nivou od 36% od EU 27 prosjeka, i kao takav manji je čak i od regionalnog prosjeka zapadnog Balkana“ izjavio je Srđan Blagovčanin, predsjedavajući Upravnog odbora TI BiH.